

VÄLISTEGURID

veebuar 2014

1. SISUKORD

1. Sisukord	2
2. Sissejuhatus	3
3. Välistegurite tüübid	4
3.1 Geograafilised tegurid	4
3.2 Demograafilised tegurid	4
3.3 Kliimaatilised tingimused	6
3.4 Majanduslikud tingimused	7
3.5 Teie regiooni pädevusalad	8
3.6 Jäätmetega seotud tegurid	8

2. SISSEJUHATUS

R4R projekt on 3-aastane Euroopa projekt, mille eesmärgiks on võimaldada koostööpartneritel tõhustada oma taaskasutusmeetodeid ühtse võrdluse ja heade tavade vahetamise teel. Töötatakse välja veebitööriist, kuhu partnerlusvälised piirkonnad ja omavalitsused võivad sisestada andmeid oma jäätmete ja rakendatavate kohalike vahendite kohta selleks, et võrrelda ennast teistega. Piirkondadele on väga kasulik võrrelda ennast muude piirkondadega, kus kehtivad samasugused piirangud. Käesolevas dokumendis loetletakse välistegurid, mis kirjeldavad R4R partnerite esitatud andmeid piirkonna kohta.

Välistegurid on tegurid, mis mõjutavad olmejäätmete tootmist, jäätmete valikulist kogumist või taaskasutust või piiravad kohaliku vahendi tõhusust, kuid mida piirkond või omavalitsus ei saa ise mõjutada. Piirkondade ja omavalitsuste võrdlemisel on tähtis arvestada nende välisteguritega. Kohalikud vahendid, mida teatud piirkond või omavalitsus on kasutanud ja mis on osutunud edukaks välistegurite teatud komplekti puhul, ei pruugi olla sama edukad teistsuguste välisteguritega piirkondades või linnades. Peale selle võivad teatud välistegurid täielikult takistada piirkonnal või omavalitsusel konkreetsete kohalike vahendite rakendamist. Lisaks võib välistegurite mõjuga osaliselt põhjendada erinevate territooriumide vahelisi erinevusi.

Arvestades fakti, et välisteguritel on erinevad mõjutasemed ja et jäätmekäitlust võivad mõjutada väga erinevad tegurid, on R4R koostööpartnerid pidanud diskussioone välistegurite üle, et selgitada nende hulgast välja kõige olulisemad. Nad on koostanud välistegurite lühinimekirja, mis aitab kohalikel ja piirkondlikel ametitel selgitada välja territooriumid, kus kehtivad ühesugused piirangud. R4R veebitööriist sisaldab järgmisi välistegureid, mis aitavad kasutajatel määratleda võrreldavaid territooriume. Võrdluse võimaldamiseks on veebitööriistas nõutav täita mitmed kohustuslikud väljad. Need kohustuslikud väljad on selles dokumendis välja toodud (pindala, elanike arv). Ülejäänud väljad ei ole kohustuslikud, vaid aitavad identifitseerida võrreldavaid andmekomplekte.

Mõnikord arvutatakse üks välistegur mõne teise teguri põhjal. Sel juhul sisestatakse mõne teise välisteguri järgi arvatud teguri ette vastav tähis. Arvutamiseks vajalikud tegurid märgitakse halli värviga.

Eurostati piirkondlik aastaraamat¹ ja asjakohane statistikaatlas² sisaldavad teavet piirkonna kohta ja enamikku allpool määratletud teguritest. R4R projektis osalevad piirkonnad on

¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-HA-13-001

² <http://ec.europa.eu/eurostat/statistical-atlas/gis/viewer/>

nende kaartide põhjal juba jaotatud ühte nendest valikutest, mis on ripploendites esitatud näitena (selles dokumendis kursiivkirjas).

3. VÄLISTEGURITE TÜÜBID

3.1 Geograafilised tegurid

- **Pindala** (km²): arv
- **Linna ja maa topoloogia** (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS3): ripploend:
 - Valdavalt linnaregioonid (elanike arv maapiirkondades: <20% elanike koguarvust) *Ile-de-France, Flandria, Lissabon, Attica piirkond, Tallinn, Sofia, Zagreb, Ilfov*
 - Vahepealsed piirkonnad (elanike arv maapiirkondades: 20–50% elanike koguarvust) *Odense, Kataloonia*
 - Valdavalt maapiirkonnad (elanike arv maapiirkondades >50% elanike koguarvust) *Limerick, Styria*

3.2 Demograafilised tegurid

- **Elanike arv:** number
- **Rahvastiku tihedus** (elanike arv jagatud geograafilise EF-pindalaga): elanike arv/km²: arv
- Teie piirkonnas elavate, kuid välismaal sündinud inimeste arv³ arv
- **Välismaal sündinud isikud:** „teie piirkonnas/rahvastiku hulgas elavate, kuid välismaal sündinud inimeste arv“: arv (%)
- **Turismi intensiivsus:** hotellides, kämpingutes ja muudes turistide kollektiivsetes majutuspaikades veedetud ööde arv tuhande elaniku kohta (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS2). Ripploend:
 - ≤2000 *Attica Region, Sofia, Zagreb, Ilfov*
 - 2000-3000 *Flanders*
 - 3000-5000 *Lisbon, Tallinn*
 - 5000–7000 *Ile-de-France, Odense*
 - >7000 *Limerick, Styria, Catalonia*

³ Riigi tasandil (EL27) Eurostati „Välismaal sündinud isikute üldarv, kes elavad 1. jaanuari seisuga tavaliselt aruandvas riigis“. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_tables „Piirkondlikud andmed“ peaksid tõenäoliselt olema saadaval statistikaametitest.

- **Mitteresidentide poolt hotellides, kämpingutes ja muudes turistide kollektiivsetes majutuspaikades veedetud ööde osakaal** (protsentides residentide ja mitteresidentide poolt kokku veedetud öödest) (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS2) Ripploend:
 - ≤15
 - 15-20
 - 20-30
 - 30-50 Flanders, Odense, Styria
 - >50 *Ile-de-France, Lisbon, Attica Region, Limerick, Tallinn, Catalonia, Sofia, Zagreb, Ilfov*

- **Turismi intensiivsus mitteresidentide hulgas:** turismi intensiivsus * osakaal mitteresidentide hulgas: hotellides, kämpingutes ja muudes turistide kollektiivsetes majutuspaikades veedetud ööde arv tuhande elaniku kohta. Ripploend:
 - <500
 - 500-999 *Attica Region, Sofia, Zagreb, Ilfov*
 - 1000-1999 *Flanders*
 - 2000-3999 *Odense, Lisbon, Tallinn, Styria*
 - 4000-5999 *Ile-de-France*
 - ≥6000 *Limerick, Catalonia*

- Inimeste keskmine arv majapidamises⁴: arv

- Education degree : Kõrgharidusega inimeste arv vanuses 25–64 / inimeste arv vanuses 25–64 (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS3): ripploend
 - ≤20 % *Styria, Zagreb*
 - 20-25 % *Lisbon*
 - 25-30 % *Odense*
 - 30-35% *Flanders, Attica Region, Catalonia, Sofia, Ilfov*
 - >35% *Ile-de-France, Limerick, Tallinn*

⁴ Piirkondlikud andmed võivad olla kättesaadavad statistikaametitest. Üldriiklikud (EL27) Eurostati andmed http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_lvph01&lang=en

3.3 Kliimaatilised tingimused

Kliimaatiliste tingimuste klassifikatsioon Köppeni järgi⁵:

Põhilised kliimatüübid	Sademed	Temperatuur
A: ekvatoriaalne	W: kõrb	a: kuum suvi
B: kuiv	S: stepp	b: soe suvi
C: soe, mõõdukas	f: väga niiske	c: jahe suvi
D: lumi	s: kuiv suvi	d: äärmiselt kontinentaalne
E: polaarne	w: kuiv talv	h: kuum ja kuiv
	m: mussoon	k: külm ja kuiv
		F: polaarne pakane
		T: polaarne tundra

ripploend:

- Mõõdukas ookeaniline kliima (Cfb) IDF, Flandria, Limerick
 - Soe vahemereline kliima (Csa) *Lissabon, Attica piirkond, Kataloonia*
 - Mõõdukas vahemereline kliima (Csb)
 - Soe kontinentaalne kliima / niiske kontinentaalne kliima (Dfa)
 - Mõõdukas kontinentaalne kliima / niiske kontinentaalne kliima (Dfb)
Oddense, Zagreb, Styria, Iffov, Sofia, Tallinn
 - Jahe kontinentaalne kliima / subarktiline kliima (Dfc)
 - Tundra kliima (ET)
 - Muu
- **Sademed:**
ripploend:
W: kõrb
S: stepp
f: väga niiske *IDF, Flandria, Limerick, Oddense, Zagreb, Styria, Iffov, Sofia, Tallinn*

⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6ppen_climate_classification
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Europe_Koppen_Map.png#file
<http://koeppen-geiger.vu-wien.ac.at/>

- s: kuiv suvi *Lissabon, Attica Region, Kataloonia*
- w: kuiv talv
- m: mussoontemperatuur:
- **Temperatuur:** ripploen
 - a: kuum suvi *Lissabon, Attica Region, Kataloonia*
 - b: soe suvi *IDF, Flandria, Limerick, Odense, Zagreb, Styria, Iffov, Sofia, Tallinn*
 - c: jahe suvi
 - d: äärmiselt kontinentaalne
 - h: kuum ja kuiv
 - k: külm ja kuiv
 - F: polaarne pakane
 - T: polaarne tundra

3.4 Majanduslikud tegurid

- **Sisemajanduse kogutoodang (SKT) elaniku kohta ja ostujõu standard protsendina EL27 keskmisest:** SKT arvutatakse alguses rahvuslikes valuutades ja teisendatakse seejärel ostujõu pariteetideks, mis võtavad arvesse ELi liikmesriikide erinevaid hinnatasemeid, mis tagab täpsema võrdluse. Ostujõu pariteetide (ja mitte turul kehtivate vahetuskursside) kasutamise teel teisendatakse need näitajad ühisvaluutaks, mida nimetatakse ostujõu standardiks. Ostujõu standardi kasutamine võimaldab võrrelda ostujõudu ELi liikmesriikide erinevates regioonides, kus kasutatakse erinevaid valuutasid ja kus hinnatase on erinev. (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS 2 ja 3. Ripploend:
 - <50
 - 50-75: *Tallinn, Zagreb*
 - 75-100: *Sofia*
 - 100-125: *Flanders, Odense, Lisbon, Attica Region, Catalonia, Iffov*
 - ≥125: *Ile-de-France, Limerick, Styria*

- Tööhõive määr 20–62 aasta vanustel isikutel (Eurostati statistikaatlas, tase NUTS 2) ripploend:
 - ≤60 : Zagreb
 - 60-65 : Attica Region
 - 65-70 : Lisbon, Catalonia, Ilfov
 - 70-75 : Ile-de-France, Flanders, Odense, Tallinn, Sofia
 - >75 : Styria, Limerick

3.5 Teie regiooni pädevusalad

- **Kas teie regioonil on õigus töötada välja jäätmekäitlust käsitlevate õigusaktide eelnõusid?** jah/ei
- **Kas teie regioonil on õigus tõsta jäätmemakse või –lõive?** jah/ei

3.6 Jäätmetega seotud tegurid

- **Mitte-majapidamisjäätmete osakaal tahkete olmejäätmete aruandelisest mahust:** ripploend
 - 0-10%
 - 11-20%
 - 21-30%
 - >30%
- **% majapidamistest valmistab kodus komposti:** ripploend
 - 0-10%
 - 11-25%
 - 26-50%
 - 51-75%
 - 76-100%
- **Ringlussevõetavate klaaspudelite hoiustamissüsteem:** ripploend
 - Kõik piirkonnas müüvad klaaspudelid
 - 50–99% piirkonnas müüdavatest klaaspudelitest
 - 1–50% piirkonnas müüdavatest klaaspudelitest
 - Ei

- **Ringlussevõetavate klaaspudelite hoiustamissüsteem: ripploend**

- Kõik piirkonnas müüdivad klaaspudelid
- For 50-99% piirkonnas müüdivatest klaaspudelitest
- For 1- 50% piirkonnas müüdivatest klaaspudelitest
- Ei

REGIONS FOR RECYCLING

